ПРОЛЕТАРІ ВСІХ КРАЇН, ЄДНАЙТЕСЯ!

РІК ВИДАННЯ XXV

Червоне Запоріжжя

ОРГАН ЗАПОРІЗЬКОГО ОБКОМУ І МІСЬККОМУ КП(б)У ТА ОБЛАСНОЇ РАДИ ДЕПУТАТІВ ТРУДЯЩИХ

№ 227 (6609) | НЕДІЛЯ, 12 ЛИСТОПАДА 1944 РОКУ | Ціна 20 коп.

„Тепер, коли Вітчизняна війна йде до переможного кінця, в усій величі встає історична роль радянського народу. Нині всі визнають, що радянський народ своєю самовідданою боротьбою врятував цивілізацію Європи від фашистських погромників. У цьому велика заслуга радянського народу перед історією людства".

(Й. СТАЛІН).

Історична перемога радянського народу

Сталося!

Радянська земля визволена від німецько-фашистських загарбників. Двадцятьма чотирма артилерійськими залпами в дванадцяти містах країни було вчора відзначено цю величезнішу подію в житті нашого народу. Захопленням і радістю сповнені наші серця. Ми мріяли про цей день, ми боролись за його прихід. Заради нього ми пройшли через тяжкі випробування, заради нього пролита кров кращих синів і дочок нашої Батьківщини. Ми йшли до перемоги, провіщеної нашим вождем і полководцем. Нині здійснилось слово вождя, слово великого Сталіна. На нашій вулиці свято. Ворог вигнаний з меж нашої Вітчизни. Він поплатився і розплачується своєю чорною кров'ю за божевільну авантюрницьку спробу скорити наш народ, захопити його землі, позбавити його свободи і незалежності. На своїй підлій шкурі ворог зазнає ще раз урок нашої історії: той, хто з мечем йде на нашу землю, від меча і загибає!

Але рахунок підлому ворогові ще не вичерпаний до кінця. Йому ще доведеться відчути всю силу нашого гніву і нашої відплати. З радянської землі війну перенесено на територію фашистської Німеччини. Б'є дванадцята година,—останній нищівний удар ось-ось обрушиться на лігво звіра. Лігво гітлерівського звіра оточено з усіх боків і ніякі викрути невблаганного ворога не врятують його від неминучого повного розгрому.

Притамувавши подих, слухали радянські люди історичну доповідь товариша Сталіна про 27 роковини Великої Жовтневої Соціалістичної Революції. Товариш Сталін говорив про перемоги, здобуті радянським народом. Його доповідь освітила путь, пройдену нами. Він дав чіткий аналіз історичних подій нашого великого часу. Він розкрив перспективи нашого руху вперед. Він говорив про наше майбутнє. І всі, хто слухав вождя—в столиці нашої Батьківщини і на її прикордонних кордонах,—відгукнулися всім серцем, всіма думками своєму вождеві, батькові і вчителеві. Безкрая наша любов до Сталіна, з ім'ям якого пов'язані події всесвітньо-історичного значення, геній якого провів наш народ по суворих шляхах війни і веде нас до остаточної і повної перемоги над німецькими загарбниками.

Сталінська доповідь—підсумки величних справ, здійснених нашим народом під керівництвом більшовицької партії, партії Леніна—Сталіна. Двадцять сьомі роковини революції припали на четвертий рік Вітчизняної війни. Два минулих роки війни були роками наступу німецьких військ і просування їх в глиб нашої країни, коли Червона Армія змушена була вести оборонні бої. Третій рік війни був роком корінного перелому на нашому фронті. В той рік Червона Армія розгорнула могутні наступальні бої, розбила німців в ряді вирішальних боїв, очистила від німецьких військ дві третини радянської землі і примусила німецькі війська перейти до оборони.

Всі ці роки Червона Армія вела війну сам-на-сам, без серйозної підтримки з боку союзників. Між четвертим роком війни і попередніми роками є грунтовна різниця. Цей рік став роком вирішальних перемог радянських армій і армій наших союзників над німецькими військами. Німці були примушені вести війну на два фронти і вона зазнала серйозних поразок. Вони вигнані з меж Радянського Союзу, Франції, Бельгії, Середньої Італії. Їх примусили битись на німецькій території. Німеччина опинилась в лещатах між двох фронтів, чого так боялись фашистські головорізи.

Товариш Сталін у своїй доповіді дав картину нищівних ударів наших військ по німецьких військах. Таких ударів протягом десяти місяців цього року було десять. Вони мали місце на всіх ділянках величезного радянсько-німецького фронту—від півночі Фінляндії до Карпатського хребта. Ці удари привели до визволення від окупантів Ленінградської області, Правобережної України, Криму та Одеси, Карело-Фінської радянської республіки, Білоруської РСР, Західної України, Молдавської РСР, Радянської Прибалтики. Червона Армія своїми успішними операціями примусила Румунію, Фінляндію та Болгарію розірвати політичний та воєнний союз з фашистською Німеччиною та повернути свою зброю проти Гітлера. Червона Армія визволила значну частину земель нашої союзниці Польщі, допомагає союзникам нам Югославії та Чехословаччині. У підсумку операцій минулого року розбито і виведено з строю до 120 дивізій німців та їх союзників.

Героїчна Червона Армія і доблесні армії наших союзників [illegible] [illegible] гітлерівських розбійників апетиту до чужих земель, до чужого добра. Військо Об'єднаних Націй своєю силою і рішучістю принесли [illegible] [illegible], що його і [illegible] чекають всі, хто страждав в чаду [illegible] і страждає нині від кривавої німецької агресії.

«Завдання, — говорить товариш Сталін, — полягає в тому, щоб тримати Німеччину і далі в лещатах між двома фронтами.

В цьому ключ перемоги».

Гітлерівська Німеччина—на краю загибелі. У неї була могутня, добре навчена армія. Вона мала у своєму розпорядженні значні армії своїх васалів. Вона використала продуктивні сили майже всієї Європи. Вона вживала у війні всі засоби й методи, брутально попираючи міжнародне право. Вона прямувала працювати на себе мільйони рабів. «Бронований кулак» Вільгельма був незмірно слабший воєнної машини гітлерівської Німеччини. Умови ведення війни були багато в чому сприятливі для фашистської Німеччини. Не зважаючи на ці умови, не зважаючи на те, що гітлерівська Німеччина з її фашистською армією виявилася більш могутнім, підступним та досвідченим противником, ніж Німеччина та її армія в усіх минулих війнах,—вона розбита в цій війні, її справу програно.

Радянський Союз перевершив по силі гітлерівську Німеччину. «...Економічна основа радянської держави виявилась незрівнянно більш життєздатною, ніж економіка ворожих держав» (Й. Сталін). Радянська держава, створена двадцять сім років тому великими Леніним і Сталіним, виявила такі колосальні сили, проявила такі якості, які дали нашому народові можливість з честю виходити з суворих випробувань безприкладної війни, перемагати в ній. Соціалістична система господарства виявилась більш продуктивною, гнучкою, досконалою, ніж економіка гітлерівської Німеччини. Ми перемагали і перемагаємо ворога не лише безмежною хоробрістю наших воїнів, їх витривалістю в бою, їх моральною перевагою. Ми перемагаємо ворога також перевагою нашої індустрії, нашого озброєння, якістю бойової техніки. Червона Армія тепер має танків, гармат, літаків не менше, а більше, ніж німецька армія. Наша країна здобула економічну перемогу над ворогом.

Джерело наших перемог—в радянському соціалістичному устрої.

Скинувши двадцять сім років тому владу імперіалістів, наш народ дістав вперше в його історії можливість працювати на себе, будувати своє життя на нових соціальних підвалинах, жити без експлуататорів і експлуатованих, без рабів і панів, без національного гноблення. У війні він відстоює свободу і незалежність нашої Батьківщини, великі завоювання Жовтневої Соціалістичної революції, що відкрили нову епоху в розвиткові людського суспільства. Звідси—сила нашого народу в його битвах з фашизмом. Звідси — залізна воля, що з нею наш народ витримав труднощі війни, невдачі на першому періоді її, гіркоту відступу. Звідси—чудова мужність, з якою наш народ переносить тягар і біди воєнного часу. Звідси—той небачений героїзм в труді, завдяки якому фронт одержував і одержує все потрібне йому для боротьби й перемоги. Звідси—той високий моральний рівень, те чудесне душевне піднесення, що ними відзначені життя і праця радянського тилу.

У Вітчизняній війні наш народ вчинив такі подвиги, що здобули йому славу героїчного народу. З якою любов'ю і теплотою говорить товариш Сталін про робітників, що віддають всі свої сили для справи перемоги, про інтелігентів, що вносять неоціненний вклад в цю справу, про колгоспників, що допомагають Червоній Армії воювати і перемагати ворога! Яка батьківська ласка в сталінських словах про радянських жінок, про славну радянську молодь, що виявились на висоті вимог воєнного часу, що винесли на своїх плечах основний тягар праці на фабриках і заводах, в колгоспах і радгоспах.

«Трудові подвиги радянських людей в тилу, так само як і немеркнучі ратні подвиги наших воїнів на фронті, мають своїм джерелом полум'яний і животворчий радянський патріотизм» (Й. Сталін).

Радянський [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Батьківщині, [illegible] всіх трудящих [illegible] [illegible] вона його землю. В радянському патріотизмі гармонійно поєднуються національні традиції народів і спільні життєві інтереси всіх трудящих Радянського Союзу. Він не роз'єднує, а, навпаки, згуртовує всі нації і народності нашої країни у єдину братерську сім'ю. Радянська людина любить свою Вітчизну, любить свій народ. Але в той же час він ставиться з повагою до прав і незалежності народів зарубіжних країн. Йому чужа проповідь расової чи національної зверхності, людоненависницька расова теорія фашизму протистоїть нашому моральному кодексу. Звірячий націоналізм німецьких фашистів викликає у нас почуття огидливості. Ми б'ємо ворога перевагою нашого світогляду, ми незмірно сильніші за нього. Ідеологія і політика расової ненависті є одним з факторів внутрішньої слабкості фашистської держави, одним з факторів розвалу гітлерівського розбійницького блоку.

«В ході війни гітлерівці зазнали не тільки воєнної, але й морально-політичної поразки. Ідеологія рівноправності всіх рас і націй, що утвердилася в нашій країні, ідеологія дружби народів здобула повну перемогу над ідеологією звірячого націоналізму і расової ненависті гітлерівців».

Тепер, коли Вітчизняна війна йде до переможного кінця, в усій величі встає історична роль радянського народу. Нині всі визнають, що радянський народ своєю самовідданою боротьбою врятував цивілізацію Європи від фашистських погромників. У цьому велика заслуга радянського народу перед історією людства» (Й. Сталін).

Радянський народ у своїй боротьбі з гітлерівською Німеччиною йде рука в руку з волелюбними націями. Минулий рік був роком торжества спільної справи протигітлерівської коаліції, в ім'я якої народи Радянського Союзу, Великобританії та Сполучених Штатів Америки об'єднались в бойовий союз. Це був рік зміцнення єдності і погодженості дій трьох основних держав проти гітлерівської Німеччини. З почуттям глибокого вдоволення зустріли радянські люди сталінську заяву про єдність поглядів і погодженість дій трьох великих держав. Плани великих воєнних операцій союзників здійснюються з повнотою і точністю. План про спільний удар проти Німеччини, вироблений на Тегеранській конференції, знайшов повне і точне здійснення у воєнних операціях нинішнього року. Оточення Німеччини залізним кільцем фронтів—результат цих спільних дій.

Таким же показником міцності фронту Об'єднаних Націй є і рішення конференції в Думбартон-Окс з питання про організацію безпеки після війни. Товариш Сталін зазначав, що дев'ять десятих питань безпеки були розв'язані на цій конференції в дусі цілковитої одностайності. Ще більш яскравим показником зміцнення фронту союзників є недавні переговори з главою уряду Великобританії п. Черчілем та міністром закордонних справ Великобританії п. Іденом в Москві, проведені в дружній обстановці та в дусі повної одностайності.

Всі спроби [illegible] [illegible] розбити і протиставити [illegible] Об'єднаних Націй, виклик [illegible] відокремленість та [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] зазнають на полях битв. Ці поразки свідчать про міцність союзу трьох великих держав. В основі цього союзу—не випадкові і скороминущі мотиви, а життєво важливі та тривалі інтереси. Вся політика Об'єднаних Націй виходить з усвідомлення та розуміння них інтересів. Наша дружба з великими демократичними країнами зацементована кров'ю.

«Можна не сумніватися в тому, що коли б який союз демократичних держав витримав випробування більш ніж трьох років війни і якщо він скріплений кров'ю народів, які піднялися на захист своєї свободи і честі, то тим більше цей союз витримає випробування ключової стадії війни». (Й. Сталін).

В доповіді товариша Сталіна вказані засоби запобігання нової агресії з боку Німеччини, вказаний шлях створення ефективної міжнародної організації захисту миру та забезпечення безпеки з представників миролюбних націй.

Розгром гітлерівської Німеччини—одна з вирішальних умов миру та безпеки. Мають бути усунені найменші можливості нової агресії з боку німецьких імперіалістів.

Історична доповідь товариша Сталіна озброює наш народ в момент, коли війна наближається до свого кінця. В простих і глибоких сталінських словах—величезна мобілізуюча сила. Ці слова дійшли до свідомості і серця кожного бійця і командира, робітника, селянина, інтелігента. Вони знайшли могутній одностайний відгук у всіх трудящих, у всіх патріотів нашої Вітчизни. Вони будуть втілені в практичні дії. Робітники, селяни та інтелігенція відповідають своєму улюбленому вождеві напруженням своїх зусиль на фронті праці. Бійці і командири за наказом свого геніального полководця ще більше загострять свою зброю і свою майстерність для останнього удару по ворогу.

Очищено від німецьких розбійників радянську землю, свобідна вся земля наша,—не радість, не щастя мільйонів радянських людей. Це—джерело їх ентузіазму в труді і в бою.

В історичному наказі Верховного Головнокомандуючого Маршала Радянського Союзу Й. В. Сталіна від 7 листопада 1944 року поставлене бойове завдання: «Червона Армія і армії наших союзників зайняли вихідні позиції для вирішального наступу на життєві центри Німеччини. Завдання тепер полягає в тому, щоб навальним натиском армій Об'єднаних Націй в найкоротший строк розтрощити гітлерівську Німеччину».

Під мудрим водительством свого великого вождя і полководця Червона Армія разом з арміями наших союзників доверщить справу розгрому німецько-фашистських військ, доб'є фашистського звіра в його лігві і водрузить над Берліном прапор перемоги.

Хай живе могутній радянський народ!

Хай живе наша велика Батьківщина!

Хай живе наш вождь, наш батько і вчитель, великий Сталін!

(Передова газети «Правда» від 8 листопада).

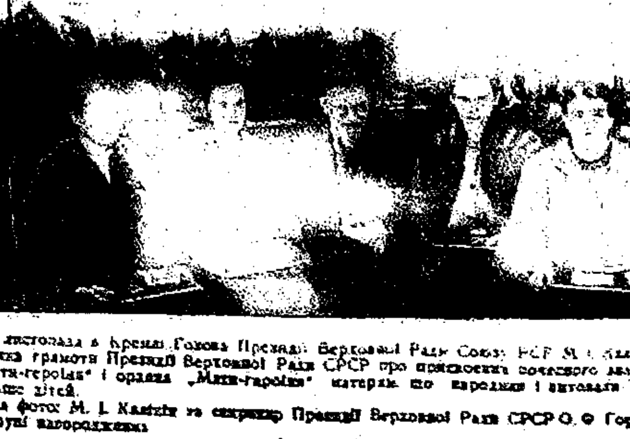

1 листопада в Кремлі Голова Президії Верховної Ради Союзу РСР М. І. Калінін вручив грамоти Президії Верховної Ради СРСР про присвоєння почесного звання „Мати-героїня" і ордена „Мати-героїня" матерям, що народили і виховали 10 і більше дітей.

На фото: М. І. Калінін та секретар Президії Верховної Ради СРСР О. Ф. Горкін в групі нагороджених.

Фото Г. Шерстнева (Фотохроніка ТАРС)

Від Радянського Інформбюро

Оперативне зведення за 11 листопада

Протягом [illegible] [illegible] Тиса і Дунай, наші війська [illegible] боями зайняли [illegible] [illegible] [illegible] Немеш Бік, Хес Сомбат, Сіхалом, Ясберені [illegible] Шайо Сентік, Мезеньяраш, Кабматама, Ясладань, Уйсас.

Болгарські війська, діючи проти німців на території Югославії, зайняли місто Штіп і Велес.

На інших ділянках фронту — розшуки розвідників.

За 10 листопада, в результаті боїв місцевого значення підбито і знищено 8 німецьких танків.

* * *

В Угорщині, між річками Тиса і Дунай, наші війська продовжували наступ. Противник кинув в бій нові сили, намагаючись відкинути радянські частини, що перерізали залізницю Будапешт—Мішкольц. Гітлерівці, не зважаючи на тяжкі втрати, не тільки не добились успіху, але й звідти були відкинуті. Наші піхотинці і артилеристи просунулись вперед і зайняли залізничні станції Мезеньяраш і Кемечтатіро. Захоплено 13 гармат, 2 склади з боєприпасами і взято в полон 350 німців та угорців. Інші наші частини оволоділи важливими вузлами доріг і великими населеними пунктами Ясладань та Уйсас.

На північний захід від міста Цеглед продовжувались запеклі бої. Піхота і танки противника неодноразово переходили в контратаки, намагаючись повернути втрачені напередодні опорні пункти. Наші війська відбили всі контратаки гітлерівців і завдали їм великої шкоди в живій силі та техніці.

На сторону Червоної Армії перелетів на літаку начальник штабу 7 угорського армійського корпусу полковник Отто Хатц. Полковник заявив: «Я давно був прихильником миру з Радянським Союзом. Зараз кожному ясно, що німці програли війну. Якщо Угорщина не порве негайно з гітлерівською Німеччиною, то німці потягнуть нас з собою в безодню. Я розмовляв з іншими офіцерами угорської армії, і багато з них поділяють мою точку зору».

* * *

На південь від міста Пултуск відбувалась артилерійсько-мінометна перестрілка. Розвідники—артилеристи Ісеугалієв і Кістанов, вистежуючись до переднього краю оборони противника, встановили розташування вогневих точок німців і повідомили про це на командний пункт. Наші гармати відкрили вогонь і знищили одну зенітну і дві мінометних батареї, а також кілька кулеметних точок противника.

* * *

На 1-му Українському фронті відбувались розвідувальні [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Чібришників, [illegible] [illegible] [illegible] і Меживко [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] після сильного артилерійського [illegible] у нижних позицій розвідники [illegible] бесн. Кулеметник Кагарець, [illegible] бойовій охороні, пропустив [illegible] близько відстані і [illegible] ворожих солдатів. Уцілілі [illegible] інших наших кулеметників німці швидко відступили.

* * *

Нижче публікуються уривки з щоденника на полі бою вбитого [illegible] унтер-офіцера 11 роти 61 [illegible] полку 203 німецької [illegible] дії Фішера Моргенрота.

«...Залишки 1 і 3 батальйонів [illegible] формовані і з них буде створено один батальйон... Невже Німеччина уже прийшла до краю? Я вважаю, що людьми і технікою, які є в нашому розпорядженні, ми війну виграти не [illegible].

—Вчора ми наступили на [illegible] [illegible] листопада. Всю важку зброю і обоз довелося кинути. Нам читали наказ командуючого армією про те, що ми маємо, незалежно від їхнього звання, [illegible] виконуватись негайно і без [illegible] [illegible].

[illegible] В [illegible] [illegible] [illegible] і розруха. Значення німецьких наказів і наказів [illegible]. Німецький солдат раніше звикав беззаперечно виконувати будь-які розпорядження і накази начальників. Тепер солдати виконують накази [illegible] страхом військового суду, [illegible] розстрілу.

—Де ж наша воєнна міць? Хто усе розкрала і висмоктування солдатів, той зробить безпощадний висновок, що вони більше не вірять в перемогу для Німеччини цієї війни. Людство ми тільки не можем прийняти наш наступаючим російським військам. Воєнні дії відбуваються на території Німеччини. Для нас, німців, війна вже безповоротно програна».

Видання доповіді і наказу товариша Сталіна

Державне видавництво політичної літератури випустило окремою брошурою доповідь Голови Державного Комітету Оборони товариша Й. В. Сталіна на урочистому засіданні Московської Ради депутатів трудящих з партійними та громадськими організаціями м. Москви 6 листопада 1944 року і Наказ Верховного Головнокомандуючого Маршала Радянського Союзу товариша Сталіна від 7 листопада 1944 р.

Тираж брошури—5.500 тисяч примірників.

(ТАРС)

Вручення орденів СРСР за вислугу літ

11 листопада Голова Президії Верховної Ради СРСР тов. М. І. Калінін вручив групі маршалів і генералів Червоної Армії ордена за вислугу літ.

Ордена Червоного Прапора були вручені Маршалам Радянського Союзу С. М. Будьонному, К. Є. Ворошилову і Г. К. Жукову, Головному Маршалові артилерії М. М. Воронову, Маршалові артилерії М. Д. Яковлеву, Маршалові бронетанкових військ Я. Н. Федоренку, Маршалові інженерних військ М. П. Воробйову, генералам армії А. І. Антонову, генерал-полковникам Ф. І. Голікову, М. С. Громадіну, І. В. Смородінову, Н. В. Чибісову і Є. А. Щаденку, генерал-полковникам танкових військ Н. І. Бірюкову і генерал-лейтенантові артилерії В. В. Аборенкову; Орден Червоної Зірки—генерал-лейтенантові артилерії І. С. Прочко.

Тов. М. І. Калінін сердечно привітав нагороджених маршалів і генералів.

—Якщо віддати за минулого,—сказав тов. Калінін,—можна побажати, що кожен з вас протягом багатьох років своєї служби вклав у Червону Армію частку тих якостей, які в усій красі проявляються нею на фронтах Вітчизняної війни.

—Від душі бажаю, щоб ви ще багато, багато років попрацювали на благо нашого радянського народу.

(ТАРС).

ЗА ЧЕСТЬ РІДНОГО МІСТА

МІСТО Н. В перші місяці війни [illegible] на схід евакуація з устаткуванням і робітниками запорізького заводу ім. Баранова. В дуже короткий строк, на новому місці, завод став до ладу діючих. І вже весною 1942 року за рахунок виконання завдань по випуску продукції був нагороджений орденом Трудового Червоного Прапора.

Включившись у Всесоюзне змагання, завод продовжує вже півроку тримати перехідний Червоний Прапор Державного Комітету Оборони.

Попереду йдуть цехи, якими керують земляки запоріжців тт. Мільков, Лебедь, Полетаєв, Семенихін.

Кращі стахановські роботи показують запоріжці. Тов. Пятков почав одночасно обслуговувати 5—6 верстатів. Вслід за ним переходять кращі бригади ордена [illegible] т. Болгарів. Коли треба—і верстати і робочих місць ставить конструктори, технологи, плановики.

Зачинатель руху багатоверстатників на заводі, вихованець запорізької партійної організації Олексій Розсоха виконав [illegible] [illegible] до 1.020 процентів. Ще більших успіхів на заводі сотні.

Так робітники заводу ім. Баранова і на новому місці борються за честь рідного міста.

А. Остромухов.

Редактор заводської газети „Сталінець".